VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2024. gada 2. oktobrī*

Civildienests – Līgumdarbinieki – Disciplinārlieta – Disciplinārsods – Līguma izbeigšana bez iepriekšēja uzteikuma – *OLAF* izmeklēšana – Medicīnisko izdevumu atlīdzināšana – LESD 266. pants – Vispārējās tiesas sprieduma izpildei pieņemts lēmums – Pasākumi, ko ietver atceļoša sprieduma izpilde – *Res judicata* spēks – Procesuālo noteikumu pārkāpums – Civildienesta noteikumu IX pielikuma 12. pants – Konsultēšanās ar disciplinārlietu kolēģiju – Tiesības uz aizstāvību – Atbildība – Mantisks un morāls kaitējums

Lietā T-669/22

IP, ko pārstāv *J. Martins*, advokāts,

prasītājs,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *M. Brauhoff*, pārstāve,

atbildētāja,

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs L. Trišo [*L. Truchot*] (referents), tiesneši H. Kanninens [*H. Kanninen*] un R. Frendo [*R. Frendo*],

sekretārs: V. Di Buči [*V. Di Bucci*],

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu,

ņemot vērā, ka trīs nedēļu laikā pēc paziņojuma par tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanu izsniegšanas neviena puse nav iesniegusi pieteikumu par tiesas sēdes noturēšanu, un saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 106. panta 3. punktu nolemjot prasību izlemt bez tiesvedības mutvārdu daļas,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – portugāļu.

Spriedums [1]

1 Ar prasību, kas pamatota ar LESD 270. pantu, prasītājs IP lūdz, pirmkārt, atcelt Eiropas Komisijas 2022. gada 18. janvāra lēmumu, ar kuru viņam ir piemērots disciplinārsods – darba līguma izbeigšana bez uzteikuma (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), un, otrkārt, atlīdzināt kaitējumu, kas viņam esot nodarīts ar šo lēmumu.

I. Tiesvedības priekšvēsture

[..]

C. Par sākotnējo spriedumu

13 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 21. februārī, prasītājs cēla prasību atcelt 2019. gada 21. augusta lēmumu.

14 Ar 2021. gada 6. oktobra spriedumu IP/Komisija (T-121/20, turpmāk tekstā – "sākotnējais spriedums", EU:T:2021:665) Vispārējā tiesa – pēc tam, kad tā bija apmierinājusi prasītāja sesto pamatu par Civildienesta noteikumu IX pielikuma 10. panta h) punkta pārkāpumu, kas ir par to, ka, lai noteiktu pārkāpuma smagumu un lemtu par prasītājam piemērojamo disciplinārsodu, esot ņemts vērā "prettiesiska akta darbības vai rīcības recidīvs", – atcēla šo lēmumu, nepārbaudot pārējos pamatus.

15 Šajā ziņā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Civildienesta noteikumu 26. pantā ir paredzēta virkne garantiju, kuru mērķis ir aizsargāt ierēdni, novēršot to, ka administrācijas pieņemtie lēmumi, kas ietekmē viņa administratīvo statusu, būtu pamatoti ar faktiem, kuru esamība izriet no viņa personas lietā neiekļautiem dokumentiem. Tādējādi tā nosprieda, ka, ņemot vērā personas lietas būtisko nozīmi ierēdņa aizsardzībā un informēšanā, jāsecina – pat ja lēmums par sodu iepriekš bija pievienots ierēdņa personas lietai, uz to nevar atsaukties pret viņu vai izvirzīt to pret viņu, ja minētajā lietā par šo lēmumu vairs nav nekādu norāžu.

16 Vispārējā tiesa piebilda, ka administrācijai piešķirtās tiesības pamatoties uz lēmumu par sodu, kas ir dzēsts no ierēdņa personas lietas, lai secinātu par recidīva esamību Civildienesta noteikumu IX pielikuma 10. panta izpratnē, šajā ziņā atņemtu šī pielikuma 27. pantam lietderīgo iedarbību.

17 Vispārējā tiesa no tā secināja, ka 2019. gada 21. augusta lēmumā, atkārtoti atsaucoties uz disciplinārsodu, kurš attiecīgā ierēdņa personas lietā vispār nav minēts, pēc tam, kad tika apmierināts ierēdņa pieteikums par lēmuma par sodu izņemšanu no šīs personas lietas, ko prasītājs iesniedzis saskaņā ar Civildienesta noteikumu IX pielikuma 27. pantu, nav ievērotas tiesības, ko ierēdņiem garantē Civildienesta noteikumi.

[1] Ietverti tikai tie šī sprieduma punkti, kuru publicēšanu Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu.

D. Par disciplinārlietas atsākšanu pēc sākotnējā sprieduma un pirmstiesas procedūras

18 Lai izpildītu sākotnējo spriedumu, trīspusējā IPNL, ko veidoja Cilvēkresursu un drošības ģenerāldirektorāta ģenerāldirektore, Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors un Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors (turpmāk tekstā – "trīspusējā IPNL"), uzaicināja prasītāju uz jaunu uzklausīšanu.

19 Uzklausīšana notika 2021. gada 3. decembrī videokonferencē. Prasītāju tajā pārstāvēja viņa advokāts.

20 2022. gada 18. janvārī trīspusējā IPNL pieņēma apstrīdēto lēmumu, ar kuru tā piemēroja prasītājam disciplinārsodu – darba līguma izbeigšanu bez iepriekšēja uzteikuma.

21 Apstrīdētajā lēmumā trīspusējā IPNL norādīja, ka prasītājam tiek pārmests, ka viņš ir iesniedzis *PMO* divus lūgumus atlīdzināt medicīniskos izdevumus, kas neatbilst faktiski samaksātajām summām vai saņemtajai aprūpei (apstrīdētā lēmuma 16. punkts). Tā šos faktus kvalificēja kā "krāpšanas mēģinājumu ar Eiropas Savienības budžetu", kas, pēc tās domām, ir īpaši smags pārkāpums (apstrīdētā lēmuma 41. punkts). Visbeidzot tā noteica sodu, ņemot vērā Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu (turpmāk tekstā – "Civildienesta noteikumi") IX pielikuma 10. pantā noteiktos kritērijus (apstrīdētā lēmuma 39.–52. punkts).

[..]

II. Lietas dalībnieku prasījumi

24 Prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt strīdīgo lēmumu un lēmumu par sūdzības noraidīšanu;

– piespriest Komisijai izmaksāt viņam kompensāciju, kuras summu nosaka pēc Vispārējās tiesas vērtējuma;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

25 Komisija lūdz Vispārējo tiesu:

– prasību noraidīt;

– piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

III. Juridiskais pamatojums

A. Par atcelšanas prasījumiem

[..]

3. Par lietas būtību

[..]

a) Par pirmo pamatu – "res judicata" spēka, Hartas 50. pantā paredzēto labas pārvaldības principa, tiesiskās paļāvības aizsardzības principa un "ne bis in idem" principa, rūpības pienākuma, kā arī pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

[..]

2) Par "res judicata" spēka, tiesiskās paļāvības aizsardzības principa un "ne bis in idem" principa pārkāpumu

[..]

i) Par "res judicata" spēka pārkāpumu

53 Jānorāda, ka prasītājs apgalvo, ka tiesību kļūda, kas pamatoja 2019. gada 21. augusta lēmuma atcelšanu ar sākotnējo spriedumu, nozīmēja visas disciplinārlietas atcelšanu. Viņš būtībā apgalvo, ka trīspusējā IPNL esot pārkāpusi sākotnējā sprieduma *res judicata* spēku, atsākot disciplinārlietu, pamatojoties uz tiem pašiem faktiem un iemesliem kā disciplinārlieta, kuras rezultātā tika pieņemts 2019. gada 21. augusta lēmums. Komisija sākotnējā sprieduma izpildē esot pieļāvusi tiesību kļūdu, pēdējo minēto spriedumu interpretējot tādējādi, ka disciplinārlietu varēja atsākt, lai gan šāda atsākšana nebūtu bijusi iespējama, ja nebūtu jauna faktiskā apstākļa.

54 Komisija apstrīd prasītāja argumentāciju.

55 Vispirms jānorāda, ka jautājums par to, vai 2019. gada 21. augusta lēmuma atcelšanas pamatā esošais prettiesiskums ietekmēja visu vai tikai daļu no procedūras, nav atkarīgs no jautājuma, uz kuru ir balstīta šī pirmā pamata daļa, proti, vai disciplinārlietu varēja atsākt. Tā kā otrā pamata, kas attiecas uz jaunas apspriešanās ar disciplinārlietu kolēģiju neesamību, pārbaude nozīmēs, pieņemot, ka disciplinārlietas atsākšana varētu tikt atsākta, noteikšanu, kurā stadijā tā varētu tikt atsākta, šī pārbaude ļaus atbildēt uz pirmo no šiem jautājumiem. Tādējādi tas tiks izvērtēts šajā pamatā.

56 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesu pasludinātiem atceļošiem spriedumiem, tiklīdz tie ir kļuvuši galīgi, ir *res judicata* spēks. Tas attiecināms ne tikai uz atceļošā tiesas sprieduma rezolutīvo daļu, bet arī uz motīviem, kuri veido rezolutīvās daļas nepieciešamo pamatojumu un tāpēc nav no tās atdalāmi (skat. spriedumu, 2018. gada 29. novembris, *National Iranian Tanker Company*/Padome, C-600/16 P, EU:C:2018:966, 42. punkts un tajā minētā judikatūra; 2018. gada 13. decembris, *Kakol*/Komisija, T-641/16 RENV un T-137/17, nav publicēts, EU:T:2018:958, 74. punkts).

57 Tomēr sprieduma *res judicata* spēks attiecas tikai uz tiem faktiem un tiesību jautājumiem, kuri faktiski vai obligāti tika izskatīti (skat. spriedumu, 2018. gada 13. decembris, *Kakol*/Komisija, T-641/16 RENV un T-137/17, nav publicēts, EU:T:2018:958, 74. punkts un tajā minētā judikatūra).

58 Ja Vispārējā tiesa atceļ iestādes aktu, tai saskaņā ar LESD 266. panta pirmo daļu ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai izpildītu Vispārējās tiesas spriedumu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2020. gada 8. septembris, Komisija un Padome/*Carreras Sequeros* u.c., C-119/19 P un C-126/19 P, EU:C:2020:676, 56. punkts).

59 Tomēr LESD 266. pantā nav precizēti pasākumi, kas attiecīgajai iestādei jāveic, lai izpildītu šo spriedumu, tādēļ attiecīgajai iestādei ir jāidentificē šie pasākumi (spriedums, 2020. gada 8. septembris, Komisija un Padome/*Carreras Sequeros* u.c., C-119/19 P un C-126/19 P, EU:C:2020:676, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

60 Lai izpildītu tai LESD 266. pantā noteikto pienākumu, iestādei, kuras pieņemtais Savienības tiesas atceltais tiesību akts ir atcelts, ir jānosaka pasākumi, kas vajadzīgi, lai izpildītu spriedumu, ar kuru tiek atcelts tiesību akts, izmantojot tai šajā ziņā piešķirto rīcības brīvību, ievērojot piemērojamās Savienības tiesību normas, kā arī sprieduma, kas tai jāizpilda, rezolutīvo daļu un pamatojumu. It īpaši iestādei ir jāievēro ne tikai sprieduma rezolutīvā daļa, bet arī motīvi, kas ir tās pamatā un ir nepieciešami, lai noteiktu sprieduma rezolutīvajā daļā izdarīto atzinumu precīzu nozīmi. Tieši šis pamatojums atspoguļo precīzus rezolutīvajā daļā konstatētā prettiesiskuma iemeslus, kas attiecīgajai iestādei ir jāņem vērā, aizstājot atcelto tiesību aktu (skat. spriedumu, 2021. gada 10. novembris, *Di Bernardo*/Komisija, T-41/20, nav publicēts, EU:T:2021:778, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

61 Turklāt saskaņā ar LESD 266. pantu iestādei, kura izdevusi atcelto aktu, ir jāveic tikai tie pasākumi, kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu atceļošā sprieduma izpildi (spriedums, 2020. gada 8. septembris, Komisija un Padome/*Carreras Sequeros* u.c., C-119/19 P un C-126/19 P, EU:C:2020:676, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

62 Šajā lietā sākotnējā spriedumā Vispārējā tiesa nosprieda, ka trīspusējā IPNL ir pieļāvusi tiesību kļūdu, 2019. gada 21. augusta lēmumā uz rājienu, kas prasītājam tika piemērots pirms tiem faktiem, uz kuriem attiecas minētais lēmums, pamatojoties kā uz recidīvu, lai gan prasītāja lūgums, lai viņa personas lietā nepaliktu nekādas norādes uz šo sodu, tika apmierināts. Vispārējā tiesa nosprieda, ka šī kļūda tiesību piemērošanā lika trīspusējai IPNL prettiesiski ņemt vērā šo sodu kā atbildību pastiprinošu apstākli saistībā ar Civildienesta noteikumu IX pielikuma 10. panta h) punktā paredzēto recidīva kritēriju, un tas ir apstāklis, kuram bija izšķiroša nozīme piemērotā soda izvēlē. Tādējādi Vispārējā tiesa uzskatīja, ka attiecīgā tiesību kļūda varēja izraisīt 2019. gada 21. augusta lēmuma atcelšanu.

63 No sākotnējā sprieduma izriet, ka Vispārējā tiesa 2019. gada 21. augusta lēmumu atcēla tiesību kļūdas dēļ, ko raksturoja tas, ka faktus, kuri pastāvēja pirms pārmestajiem faktiem un kuru zināšana izrietēja no prasītāja personas lietā esoša dokumenta, trīspusējā IPNL ņēma vērā kā recidīvu, lai gan tam tā nevajadzēja būt. Šo faktu ņemšana vērā ietekmēja šīs institūcijas izvēli attiecībā uz prasītājam piemēroto sodu. Turpretī nedz par to prasītājam pārmesto faktu patiesumu, kuriem piemēroti divi secīgi disciplinārsodi, nedz arī par citu šī lēmuma motīvu tiesiskumu Vispārējā tiesa nelēma.

64 Tādējādi Vispārējā tiesa tikai konstatēja minētā lēmuma pamatojuma prettiesiskumu, jo Komisija bija pamatojusies uz recidīva kritēriju.

65 No tā izriet, ka šī sprieduma rezolutīvā daļa un pamatojums, kas to veido un kam ir *res judicata* spēks, neliedz atsākt disciplinārlietu un piemērot jaunu sodu, pamatojoties uz pārmestajiem faktiem, kas netika apstrīdēti šajā pašā spriedumā.

66 Tomēr jauna lēmuma pieņemšanas gadījumā sākotnējā spriedumā trīspusējai IPNL bija noteikts pienākums nepamatot to ar tiem pašiem motīviem, kas atgādināti iepriekš 63. punktā un kuros ir izmantots recidīva kritērijs.

67 No apstrīdētā lēmuma neizriet, ka trīspusējā IPNL būtu pamatojusies uz šiem motīviem. Kā izriet no šī sprieduma 21. punkta, apstrīdētajā lēmumā trīspusējā IPNL norādīja, ka prasītājam tiek pārmests, ka viņš ir iesniedzis *PMO* divus lūgumus atlīdzināt medicīniskos izdevumus, kas neatbilst faktiski samaksātajām summām vai saņemtajai aprūpei. Komisija šos faktus kvalificēja kā "krāpšanas mēģinājumu ar Eiropas Savienības budžetu", kas, pēc tās domām, ir īpaši smags pārkāpums. Visbeidzot tā noteica piemērojamo sodu, ņemot vērā Civildienesta noteikumu IX pielikuma 10. pantā definētos kritērijus, skaidri noraidot recidīva kritērija ņemšanu vērā un šajā ziņā pamatojoties uz faktu, ka 2010. gada 19. novembra lēmums vairs nebija iekļauts prasītāja personīgajā lietā.

68 Tādējādi trīspusējā IPNL nav ņēmusi vērā prasītājam pirms inkriminētajiem faktiem piemēroto disciplinārsodu – rājienu.

69 Tātad var konstatēt, ka trīspusējā IPNL, atsākot disciplinārlietu, nav pārkāpusi *res judicata* spēku, kas piemīt sākotnējam spriedumam. Līdz ar to prasītāja iebildums par to, ka trīspusējā IPNL nav ievērojusi sākotnējo spriedumu, ir jānoraida.

[..]

b) Par otro pamatu – jaunas apspriešanās ar disciplinārlietu kolēģiju neesamību

93 Ar otro pamatu prasītājs pārmet Komisijai, ka tā neesot vērsusies disciplinārlietu kolēģijā, nosūtot tai jaunu ziņojumu pēc sākotnējā sprieduma pasludināšanas un pret viņu vērstās disciplinārlietas atsākšanas. Pieņemot apstrīdēto lēmumu, pamatojoties uz disciplinārlietu kolēģijas 2018. gada 27. aprīlī pieņemto atzinumu, kurā tika ņemts vērā 2010. gada 19. novembra lēmums, ar kuru viņam tika noteikts rājiens, kas neesot spēkā, trīspusējā IPNL esot nepareizi izpildījusi sākotnējo spriedumu un pārkāpusi vairākas Hartas un LES normas.

94 Pakārtoti prasītājs būtībā apgalvo, ka, pieņemot, ka trīspusējā IPNL bija nolēmusi atsākt attiecīgo disciplinārlietu, pamatojoties uz Civildienesta noteikumu IX pielikuma 11. pantu, kurā nav prasīta apspriešanās ar šo iestādi, tai nebija tiesību piemērot viņam sodu – darba līguma izbeigšanu, bet tā varēja vienīgi izteikt rakstveida brīdinājumu vai rājienu.

95 Komisija atbild, ka atkārtota apspriešanās ar Disciplinārlietu kolēģiju neesot bijusi nepieciešama. Vispirms – Vispārējā tiesa jau bija lēmusi par faktu patiesumu, un sākotnējā spriedumā tie netika apšaubīti. Turklāt pēc 2019. gada 21. augusta lēmuma pieņemšanas neesot radies neviens jauns fakts. Visbeidzot, vienīgās sekas, kas izriet no sākotnējā sprieduma, lai izvēlētos piemērotu sodu, esot nepieciešamība neņemt vērā prasītājam piemēroto rājienu.

[..]

2) Par sākotnējā sprieduma neizpildi

99 Kā izriet no šī sprieduma 93. punkta, prasītājs pārmet Komisijai, ka tā esot nepareizi izpildījusi sākotnējo spriedumu, jo tā atkārtoti neapspriedās ar disciplinārlietu kolēģiju. Jāuzskata, ka ar šo iebildumu viņš būtībā atsaucas uz LESD 266. panta pārkāpumu, jo trīspusējā IPNL esot pieļāvusi procesuālo noteikumu pārkāpumu.

100 Vispirms jānorāda, ka saskaņā ar Civildienesta noteikumu IX pielikuma 11. pantu par disciplinārlietu bez iepriekšējas apspriešanās ar Disciplinārlietu kolēģiju:

"Iecēlējinstitūcija var izlemt uzlikt sodu rakstiska brīdinājuma vai rājiena veidā bez apspriešanās ar kolēģiju. Pirms iecēlējinstitūcija šādi rīkojas, uzklausa attiecīgo ierēdni."

101 Saskaņā ar Civildienesta noteikumu IX pielikuma 12. panta 1. punktu par kompetentās iestādes pienākumu nosūtīt ziņojumu disciplinārlietu kolēģijai "iecēlējinstitūcija iesniedz ziņojumu kolēģijai, skaidri norādot faktus, par kuriem saņemta sūdzība, un attiecīgā gadījumā apstākļus, kuros tie radušies, tai skaitā jebkurus vainu pastiprinošus vai mīkstinošus apstākļus".

102 Saskaņā ar PDNK 49. panta 1. punktu, uz kuru ir daļēji balstīts prasītājam piemērotais sods, "pēc tam, kad veikta Civildienesta noteikumu IX pielikumā paredzētā disciplinārā procedūra, ko piemēro pēc analoģijas, smaga pārkāpuma gadījumā, kad pagaidu darbinieks tīši vai aiz neuzmanības nav pildījis savus pienākumus, darba līgumu var izbeigt bez iepriekšējas paziņošanas [uzteikuma] disciplināru iemeslu dēļ".

103 Jānorāda, ka apstrīdētajā lēmumā trīspusējā IPNL nolēma piemērot sodu prasītāja darba līguma izbeigšanai bez iepriekšēja uzteikuma, un tas nav viens no tiem, kurus Civildienesta noteikumu IX pielikuma 11. pants tai ļauj pieņemt, neapspriežoties ar disciplinārlietu kolēģiju. Turklāt disciplinārlietu kolēģijas atzinums ir ietverts norādēs apstrīdētajā lēmumā.

104 Līdz ar to jākonstatē, ka, pieņemot apstrīdēto lēmumu, trīspusējā IPNL ir pamatojusies uz Civildienesta noteikumu IX pielikuma 12. pantu, nevis uz tā paša pielikuma 11. pantu.

105 Tātad ir jāizvērtē pamats par LESD 266. panta pārkāpumu, jo trīspusējā IPNL, iespējams, nav apspriedusies ar Disciplinārlietu kolēģiju atbilstoši Civildienesta noteikumu IX pielikuma 12. pantam.

106 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru procedūra, kuras mērķis ir aizstāt atceltu aktu, ir jāatsāk tieši no tā brīža, kad prettiesiskums ir pieļauts, un akta atcelšana ne vienmēr skar sagatavojošus tiesību aktus. Tāda akta atcelšana, ar kuru tiek izbeigts administratīvais process, kas ietver dažādus posmus, ne vienmēr izraisa visas procedūras pirms apstrīdētā akta atcelšanas anulēšanu neatkarīgi no atceļošā sprieduma motīviem, vai tie būtu saistīti ar lietas būtību vai procesu. Tāpēc, lai pieņemtu aizstājošu tiesību aktu, tā autoram kā atskaites punkts ir jāizraugās atceltā akta pieņemšanas brīdis (skat. spriedumu, 2021. gada 10. novembris, *Di Bernardo*/Komisija, T-41/20, nav publicēts, EU:T:2021:778, 89. un 90. punkts un tajos minētā judikatūra).

107 Tā kā prasītājs apgalvo, ka procedūra, kuras mērķis ir aizstāt 2019. gada 21. augusta lēmumu, netika atsākta tieši tajā brīdī, kad notika pārkāpums, ir jānosaka, kurā brīdī tas notika, un jāizvērtē, vai procedūra tika atsākta tieši viņam. Šajā nolūkā ir jānoskaidro, vai Disciplinārlietu kolēģijas atzinumu un ziņojumu par lietas nodošanu tajā ietekmēja prettiesiskums, kas pamatoja minētā lēmuma atcelšanu.

108 [..] 2017. gada 25. jūlijā IPNL vērsās disciplinārlietu kolēģijā, nosūtot tai ziņojumu atbilstoši Civildienesta noteikumu IX pielikuma 12. pantam. Ar 2018. gada 16. aprīļa atzinumu disciplinārlietu kolēģija ieteica piemērot sodu – prasītāja darba līguma izbeigšanu bez iepriekšēja uzteikuma. 2019. gada 21. maijā prasītājs tika uzaicināts uz uzklausīšanu trīspusējā IPNL, un pirmais disciplinārsods tika piemērots 21. augustā [..].

109 Pēc sākotnējā sprieduma pasludināšanas 2021. gada 6. oktobrī un lai nodrošinātu tā izpildi, kā tas tika atgādināts šī sprieduma 18.–20. punktā, trīspusējā IPNL uzaicināja prasītāju uz jaunu uzklausīšanu. Prasītājs savus apsvērumus iesniedza vēstulē 2021. gada 24. novembrī, pēc tam 2021. gada 3. decembrī notika prasītāja, kuru pārstāvēja viņa advokāts, uzklausīšana videokonferencē. Visbeidzot 2022. gada 18. janvārī IPNL pieņēma apstrīdēto lēmumu.

110 Šī lēmuma 6. punktā trīspusējā IPNL atsaucas uz 2018. gada 16. aprīlī pieņemto disciplinārlietu kolēģijas atzinumu, kas minētajā punktā kļūdaini datēts ar tā paša mēneša 27. datumu. Tomēr apstrīdētā lēmuma 49. punktā tā noraida kolēģijas izmantoto kritēriju par recidīvu, kas paredzēts Civildienesta noteikumu IX pielikumā, pamatojoties uz to, ka "2010. gada 19. novembra lēmums par rājienu vairs nav iekļauts [prasītāja] personas lietā".

111 No iepriekš minētā izriet, ka pēc sākotnējā sprieduma pasludināšanas trīspusējā IPNL atsāka disciplinārlietu prasītāja uzklausīšanas stadijā, atkārtoti neapspriežoties ar disciplinārlietu kolēģiju.

112 Kā izriet no šā sprieduma 62. punkta – sākotnējā spriedumā Vispārējā tiesa nosprieda, ka trīspusējā IPNL ir pieļāvusi tiesību kļūdu, 2019. gada 21. augusta lēmumā kā uz recidīvu pamatojoties uz rājienu, kas prasītājam tika piemērots pirms tiem faktiem, uz kuriem attiecas minētais lēmums, lai gan tika apmierināts prasītāja lūgums par to, lai viņa personas lietā nepaliktu nekādas norādes uz šo sodu. Šīs tiesību kļūdas dēļ trīspusējā IPNL šo sodu prettiesiski ņēma vērā kā atbildību pastiprinošu apstākli.

113 No sākotnējā sprieduma izriet, ka trīspusējā IPNL ir pieļāvusi tiesību kļūdu, kas ietekmē 2019. gada 21. augusta lēmumu un pamato tā atcelšanu.

114 Tomēr no tā nevar secināt, ka attiecīgais prettiesiskums ir noticis tikai procedūras beigu posmā, kurā ir iesaistīta trīspusējā IPNL, proti, 2019. gada 21. augusta lēmuma pieņemšanas laikā (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2008. gada 22. oktobris, *Tzirani*/Komisija, F-46/07, EU:F:2008:129, 68. punkts).

115 Šajā ziņā, no vienas puses, jānorāda, ka ziņojumā, kuru IPNL nosūtīja disciplinārlietu kolēģijai, vēršoties tajā, bija minēts rājiens, kas prasītājam tika piemērots ar 2010. gada 19. novembra lēmumu. Šis lēmums bija pievienots minētajam ziņojumam, kurā trīspusējā IPNL šim jautājumam veltīja piecas rindkopas, jo, pēc tās domām, tas veido prasītāja disciplināro vēsturi. Tajā tā norādīja, ka apstāklis, ka šīs lietas apstākļos prasītājs ir rīkojies līdzīgi, pierādot, ka viņš nav guvis mācību no iepriekšējā soda un turpina dot priekšroku savām personiskajām interesēm, nevis iestādes interesēm. Trīspusējā IPNL no tā secināja, ka šis fakts ir atbildību pastiprinošs apstāklis.

116 Šī ziņojuma secinājumā bija norādīts, ka prasītājs, iesniedzot divus lūgumus atlīdzināt zaudējumus, kas neatbilst faktiskajai aprūpei, kuru viņš saņēmis, ir nopietni pārkāpis Civildienesta noteikumu 11. un 12. pantu, līdz ar to šī rīcība, to izvērtējot viņam iepriekš

pārmestā disciplinārā pārkāpuma gaismā, ir galīgi pārrāvusi personiskās uzticības saikni, kurai bija jāpastāv starp viņu un viņa iestādi. Tādējādi ziņojumā ietvertais secinājums bija pamatots ne tikai ar faktu smagumu, bet arī ar recidīva konstatējumu.

117 No otras puses, no disciplinārlietu kolēģijas atzinuma izriet, ka tā ir ņēmusi vērā prasītājam ar 2010. gada 19. novembra lēmumu piemēroto sodu. Minētā atzinuma 94. un 95. punktā disciplinārlietu kolēģija norādīja, ka ar minēto lēmumu prasītājam tika piemērots rājiens šīs lietas faktiem līdzīgas krāpšanas dēļ un kvalificēja minētos faktus kā recidīvu. Kā izriet no disciplinārlietu kolēģijas atzinuma 97. un 98. punkta, tā uzskatīja, ka prasītājs ir pārrāvis uzticības saikni, kas viņu saistīja ar Komisiju, un secināja, ka šajā lietā atbilstošais sods ir viņa darba līguma izbeigšana bez iepriekšēja uzteikuma.

118 Tātad ziņojumā par vēršanos disciplinārlietu kolēģijā un tās atzinumā ir pieļauts prettiesiskums, kas bija pamatā 2019. gada 21. augusta lēmuma atcelšanai.

119 Līdz ar to prettiesiskums ir pieļauts brīdī, kad IPNL ziņojums tika nosūtīts disciplinārlietu kolēģijai.

120 Tomēr Komisija norāda, ka disciplinārlietu kolēģijas atzinums nav saistošs trīspusējai IPNL. Tādējādi tā būtībā apgalvo – tas, ka minētajā atzinumā ir ņemts vērā recidīva kritērijs, neietekmē apstrīdētā lēmuma tiesiskumu. Turklāt tā apgalvo, ka trīspusējai IPNL ir novērtējuma brīvība attiecībā uz jaunas apspriešanās ar disciplinārlietu kolēģiju lietderību tādos apstākļos kā šajā lietā, kad kopš 2019. gada 21. augusta lēmuma pieņemšanas nav radies neviens jauns fakts un kad vienīgās šī lēmuma atcelšanas sekas būtu tādas, ka recidīva kritēriju nebūtu iespējams ņemt vērā. Šajā kontekstā trīspusējā IPNL pati var noteikt atbilstošu sodu.

121 Tādējādi no Civildienesta noteikumu, un it īpaši no to IX pielikuma 18., 22. un 25. panta, sistēmiskās interpretācijas izriet, ka disciplinārlietu kolēģijas, kas ir konsultatīva rakstura vienība, atzinums attiecībā uz inkriminēto faktu patiesumu disciplinārajai struktūrvienībai nav saistošs (spriedumi, 2015. gada 3. jūnijs, *Bedin*/Komisija, F-128/14, EU:F:2015:51, 23.–29. punkts, un 2016. gada 10. jūnijs, HI/Komisija, F-133/15, EU:F:2016:127, 147. un 148. punkts; skat. arī spriedumu, 1985. gada 29. janvāris, F./Komisija, 228/83, EU:C:1985:28, 16. punkts).

122 Turklāt jānorāda, ka IPNL var veikt ierēdņa atbildības novērtējumu, kas atšķiras no disciplinārlietu komitejas veiktā novērtējuma, kā arī pēc tam izvēlēties tādu disciplinārsodu, kuru tā uzskata par atbilstošu, lai sodītu par konstatētajiem disciplinārpārkāpumiem (šajā ziņā skat. spriedumu, 2019. gada 10. septembris, DK/*SEAE*, T-217/18, nav publicēts, EU:T:2019:571, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).

123 Līdz ar to disciplinārlietu kolēģijas atzinums trīspusējai IPNL nav saistošs.

124 Tomēr apspriešanās ar disciplinārlietu kolēģiju ir IPNL noteikts procesuāls pienākums.

125 Pirmām kārtām, ja disciplinārlietā ir iesaistīta disciplinārlietu kolēģija, proti, ņemot vērā Civildienesta noteikumu IX pielikuma 3. un 11. panta noteikumus, kad IPNL uzsāk disciplinārlietu, lai piemērotu sodu, kas ir bargāks par rakstisku brīdinājumu vai rājienu, šī iesaistīšanās ir būtisks procedūras elements, jo, no vienas puses, tas ir laiks, kad notiek padziļinātas, uz sacīkstes principu balstītas debates un, iespējams, ar papildus izmeklēšanu, un, no otras puses, IPNL pēc tam pieņem lēmumu, ņemot vērā disciplinārlietu kolēģijas paveikto, proti, ņemot vērā tās pamatoto atzinumu, kas pieņemts ar balsu vairākumu, kā arī dažu tās

locekļu iespējamos atšķirīgos viedokļus, kā tas izriet no tā paša pielikuma 12.–18. panta. Tādējādi, ja IPNL atkāpjas no disciplinārlietu kolēģijas atzinuma, tai ir detalizēti jāizklāsta pamatojums (šajā ziņā skat. spriedumu, 2021. gada 15. decembris, HG/Komisija, T-693/16 P RENV-RX, EU:T:2021:895, 170. punkts un tajā minētā judikatūra). Jāpiebilst, ka Tiesa ir nospriedusi, ka par pašas disciplinārlietu kolēģijas atzinumu var iesniegt pieņemamu atcelšanas prasību (spriedums, 1985. gada 29. janvāris, F./Komisija, 228/83, EU:C:1985:28, 16. punkts).

126 Tātad, ja ir jāvēršas disciplinārlietu kolēģijā, kā tas bija šajā lietā, tās iesaistīšanās ir būtiska formāla prasība procedūrā un šīs kolēģijas atzinumu šīs procedūras beigās sodītajam ierēdnim principā ir jāvar apstrīdēt, ja disciplinārlietu kolēģijas veikto faktu vērtējumu pārņem iecēlējinstitūcija (spriedums, 2021. gada 15. decembris, HG/Komisija, T-693/16 P RENV-RX, EU:T:2021:895, 170. punkts).

127 Otrām kārtām, jāatgādina, ka katra darbinieka tiesības uz to, lai disciplinārlietu kolēģija izskatītu viņa disciplinārlietu un uz to, lai tā iepazītos ar visiem inkriminētajiem faktiem un apstākļiem, kādos tie izdarīti, ir būtiska garantija tiesību uz aizstāvību ievērošanai (pēc analoģijas skat. spriedumu, 1995. gada 26. janvāris, D/Komisija, T-549/93, EU:T:1995:15, 48. punkts).

128 Šādu tiesību esamību apstiprina vairākas Civildienesta noteikumos paredzētas garantijas, kuras ir darbiniekam disciplinārlietas ietvaros.

129 Pirmkārt, atbilstoši Civildienesta noteikumu IX pielikuma 6. panta 1. punktam disciplinārlietu kolēģija ir struktūra, kas sastāv no vienlīdzīgiem locekļiem (spriedums, 1995. gada 26. janvāris, D/Komisija, T-549/93, EU:T:1995:15, 48. punkts). Turklāt saskaņā ar Civildienesta noteikumu IX pielikuma 6. panta 5. punktu "attiecīgais ierēdnis ir tiesīgs noraidīt vienu no kolēģijas locekļiem".

130 Otrkārt, disciplinārlietu kolēģija ir struktūra, kurā darbinieks var aizstāvēties (pēc analoģijas skat. spriedumu, 1995. gada 26. janvāris, D/Komisija, T-549/93, EU:T:1995:15, 48. punkts). Šajā ziņā tam ir procesuālās garantijas. Proti, saskaņā ar Civildienesta noteikumu IX pielikuma 16. panta 1. punktu "kolēģija uzklausa attiecīgo ierēdni; uzklausīšanas laikā viņš var iesniegt piezīmes mutvārdos vai rakstveidā, personīgi vai ar pārstāvja starpniecību" un "viņš var uzaicināt lieciniekus".

131 Turklāt saskaņā ar Civildienesta noteikumu IX pielikuma 13. panta 2. punktu darbinieks piecpadsmit dienu laikā no dienas, kad ir saņemts Civildienesta noteikumu IX pielikuma 12. panta 2. punktā paredzētais ziņojums par disciplinārlietas sākšanu, var sagatavot savu aizstāvību. Šajā kontekstā viņam ir tiesības saņemt pilnīgu informāciju par savu personas lietu (Civildienesta noteikumu IX pielikuma 13. panta 1. punkts) un saņemt paša izraudzītas personas palīdzību (Civildienesta noteikumu IX pielikuma 13. panta 3. punkts).

132 Šajā lietā trīspusējā IPNL ar disciplinārlietu kolēģiju neapspriedās atkārtoti, lai gan sākotnēji bija tajā vērsusies, nosūtot tai ziņojumu, kuru ietekmēja prettiesiskums, ko Vispārējā tiesa bija norādījusi sākotnējā spriedumā. Vienīgi noraidot šī atzinuma saturu, lai gan no minētā sprieduma tā varēja secināt, ka to ietekmēja arī pārkāpums, kurš pamatoja 2019. gada 21. augusta lēmuma atcelšanai, trīspusējā IPNL neļāva disciplinārlietu kolēģijai sava atzinuma formulēšanā ņemt vērā to, ka 2010. gada 19. novembra lēmums ir izņemts no prasītāja personas lietas. Tādējādi, šādi rīkodamās, trīspusējā IPNL liedza disciplinārlietu kolēģijai iespēju ņemt vērā tikai tos apstākļus, kādos prasītājam pārmestie fakti bija izdarīti, un novērtēt to smagumu.

133 Tātad, no vienas puses, trīspusējā IPNL neļāva padziļinātajām, uz sacīkstes principu balstītajām debatēm, uz kurām ir tiesības procedūrā disciplinārlietu kolēģijā, notikt, pilnībā pārzinot tās rīcībā esošos elementus, un liedza prasītājam izmantot garantijas, kas ļauj nodrošināt viņa tiesību uz aizstāvību ievērošanu.

134 No otras puses, trīspusējā IPNL liedza disciplinārlietu kolēģijai iespēju ieteikt sodu, balstoties uz precīzu faktisko apstākļu vērtējumu, kas pamatoja vēršanos tajā. Tādējādi disciplinārlietu kolēģija nevarēja ieteikt trīspusējai IPNL sodu, kurā būtu ņemts vērā sākotnējā sprieduma pamatojums un minētie apstākļi.

135 Ņemot vērā, ka tiesību uz aizstāvību ievērošana ir Savienības tiesību pamatprincips, kas piemērojams visām personām un jānodrošina visās procedūrās, kuru rezultātā var tikt pieņemts nelabvēlīgs akts (skat. spriedumu, 2021. gada 14. oktobris, *Bernaldo de Quirós*/Komisija, C-583/19 P, EU:C:2021:844, 60. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī to, ka apspriešanās ar disciplinārlietu kolēģiju ir būtiska formāla prasība, – tas, ka atzinums nav saistošs trīspusējai IPNL, kā tas norādīts šī sprieduma 123. punktā, neietekmē tai noteikto pienākumu, lai nodrošinātu sākotnējā sprieduma izpildi un saskaņā ar Civildienesta noteikumu IX pielikuma noteikumiem, vērsties minētajā kolēģijā ar jaunu ziņojumu, kura saturā ir ņemts vērā sākotnējā sprieduma pamatojums. Trīspusējai IPNL šajā ziņā nebija novērtējuma brīvības.

136 No iepriekš minētā izriet, ka sākotnējā sprieduma izpildes laikā IPNL bija jāatsāk procedūra tajā posmā, kad lieta tika nodota disciplinārlietu kolēģijai. Tādējādi tā nevarēja atsākt šo procedūru vēlākā stadijā, kā tā to darīja šajā lietā.

137 No tā izriet, ka trīspusējā IPNL, nevēršoties disciplinārlietu kolēģijā atkārtoti, ir pārkāpusi būtisku procedūras noteikumu attiecībā uz Civildienesta noteikumu IX pielikuma 12. pantu. Tādējādi ar minēto pārkāpumu tā nav nodrošinājusi sākotnējā sprieduma izpildi, kāds tai bija saskaņā ar LESD 266. pantu, un līdz ar to ir pārkāpusi šo tiesību normu.

138 Komisija tomēr norāda, ka saskaņā ar judikatūru procesuāls pārkāpums var būt pamats lēmuma atcelšanai tikai tad, ja attiecīgā administratīvā procesa iznākums varētu būt bijis citāds, ja minētais pārkāpums nebūtu pieļauts. Tā uzskata, ka prasītājs nav pierādījis, ka jauna apspriešanās ar disciplinārlietu kolēģiju būtu varējusi mainīt attiecīgās disciplinārlietas iznākumu.

139 Tomēr, kā izriet no šī sprieduma 126. punkta, disciplinārlietu kolēģijas iesaistīšanās disciplinārlietas laikā ir būtiska formāla prasība.

140 No judikatūras izriet, ka būtiskas formālas prasības pārkāpums izraisa akta, ar kuru pieļauta kļūda, atcelšanu neatkarīgi no tā, vai šis pārkāpums ir radījis kaitējumu tam, kas uz to atsaucas, vai arī administratīvā procesa iznākums varētu būt bijis citāds (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 22. decembris, *Gordon*/Komisija, C-198/07 P, EU:C:2008:761, 73. un 74. punkts; 2000. gada 23. marts, *Gogos*/Komisija, T-95/98, EU:T:2000:85, 53. un 54. punkts, un 2014. gada 11. novembris, *De Nicola*/EIB, F-52/11, EU:F:2014:243, 145. punkts; pēc analoģijas skat. arī spriedumu, 2022. gada 6. aprīlis, *Mead Johnson Nutrition* (*Asia Pacific*) u.c./Komisija, T-508/19, EU:T:2022:217, 290. punkts).

141 Tā uzskata, ka prasītājs nav pierādījis, ka jauna apspriešanās ar disciplinārlietu kolēģiju būtu varējusi mainīt attiecīgās disciplinārlietas iznākumu.

142 Līdz ar to trīspusējā IPNL ir pārkāpusi LESD 266. pantu un Civildienesta noteikumu IX pielikuma 12. pantu. Šādos apstākļos otrais pamats ir jāapmierina un līdz ar to pārsūdzētais lēmums ir jāatceļ, neizskatot trešo pamatu.

[..]

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta)

nospriež:

1) Atcelt Eiropas Komisijas 2022. gada 18. janvāra lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu IP – darba līguma izbeigšanu bez iepriekšēja uzteikuma.

2) Pārējā daļā prasību noraidīt.

3) Katrs lietas dalībnieks savus tiesāšanās izdevumus sedz pats.

Truchot Kanninen Frendo

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2024. gada 2. oktobrī.

[Paraksti]